

חוברת לימודים שבועית

פרשת וישלח

כתה ז'

תשע"ט

תורת ה' תמימה

תלמוד תורה
משיבת
נפש

קרית ישמח משה
גני תקווה

נערך ע"י הרב דוד ויג

פניני הפרשה

הנערה להנשא לה. הנערה הסכימה מיד ובו במקום סודרו העניינים. מהשידוך של האלמן עם הנערה נולד רבי אריה לייב שרה'ס שכדי להודיע ולפרסם את גודל צדקותה של אימו, שהיתה מוכנה להנשא לאלמן מבוגר, קרא לעצמו על שם אימו. רבי אריה לייב שרה'ס התעסק הרבה במצות פדיון שבויים. פעם אחת בערב יום הכיפורים, הגיע לכפר קטן, וראה שביחד איתו יהיו תשעה יהודים בלבד. שאל ר' אריה לייב את התושבים אם הם יכולים להזכר ביהודי נוסף המתגורר באיזור, אמרו לו שיש בכפר עוד יהודי.... והוא הפריץ עצמו שהשתמד לפני עשרות שנים והתחתן עם גויה. "האם אשתו הגויה עדיין בחיים?" שאל הצדיק, והיהודים השיבו בשלילה. "האם יש לפריץ ילדים מהגויה?" המשיך לשאול. השיבו בשלילה. ביקש שיראו לו היכן נמצא ארמונו של הפריץ. יהודי הכפר חששו לנפשם. הרגיעם רבי אריה לייב והבטיח שלא תגיע אליהם כל רעה. אחד היהודים הלך עם הרב להראות לו את מקום הארמון. עד כדי כך גדול היה פחדם של היהודים מהפריץ, שכאשר הגיעו השתיים למקום שבו אפשר היה להשקיף מהארמון על הדרך, חזר המלווה מיד לאחוריו כדי שהפריץ לא יראהו במחיצת רבי אריה לייב. מגיע הצדיק לפתח ביתו של הפריץ. לא דופק בדלת, אלא נכנס מיד. והנה בעל הבית ניצב ועומד מולו. עד שיתעשת ויקרא לשומרים, הרעים עליו רבי אריה לייב בקולו ואמר: אמא שלי היתה מוכנה להתחתן עם אלמן מבוגר כדי לא להנשא לבנו של הפריץ הגוי, ואתה התחתנת עם גויה?! הפריץ נותר פעור פה ולא הוציא הגה מפיו. ורבי אריה לייב המשיך לזעוק, אף הגביר את תוכחתו. הוא הזכיר את יום הכיפורים הקרב ובא כיום של תשובה ושאין דבר העומד בפני התשובה, ותודות לכך שאין לו ילדים מאשתו הגויה אף אין מצבו בגדר של "מעוות לא יוכל לתקון" ויוכל לחזור בתשובה שלמה. והנה קרה הלא יאומן. ליבו של הפריץ לא עמד אל מול תוכחת הצדיק, והוא הסכים לבוא עמו לבית הכנסת ולהשלים את המנין. המתפללים נאלמו דום כשראו את הפריץ בשערי בית הכנסת, אך בהתבוננם בחזותו המייסרת הבינו את אשר נעשה. הלבישו לפריץ קיטל וטלית, ובמשך כל היום עמד הפריץ והתפלל בתשובה שלמה, הוא בכה בכי תמרורים על שהכעיס את אלוקיו.

הלכה

הלכות זנוכה

סימן קל"ט

א. ש. באיזה זמן היה נס חנוכה?

ת. בזמן בית שני.

ב. ש. מה עשתה מלכות יון לעם ישראל?

ת. גזרו גזירות על ישראל ובטלו דתם, ולא הניחום לעסוק בתורה ובמצוות ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו את הטהרות.

ג. ש. אלו אנשים גברו עליהם? ומה עשו?

ת. בני חשמונאי הכהנים הגדולים, הרגו את היוונים והושיעו את ישראל מידם, והעמידו מלך מן הכהנים.

ד. ש. כמה זמן נמשכה המלכות?

ת. יותר ממאתיים שנה, עד החורבן השני.

ה. ש. מתי גברו על אויביהם?

ת. בכ"ה בכסליו.

ו. ש. מה היה נס פך השמן?

ת. מצאו שמן טהור במקדש שהספיק רק ליום אחד ונעשה נס שהדליקו ממנו שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור.

ז. ש. כמה זמן עושים חנוכה? וממתי מתחילים?

ת. מכ"ה בכסליו – שמונה ימים.

ח. ש. מה עושים בחנוכה? ולמה?

ת. מדליקים נרות בפתחי הבתים בכל לילה, להראות ולגלות הנס.

ט. ש. למה נקרא שמו "חנוכה"?

ת. "חנו – כ"ה" שביום כ"ה חנו מאויביהם. ועוד מפני שבימים אלו עשו חנוכה הבית שהצוררים טמאוהו. וגם נגמרה מלאכת המשכן בימים אלו.

י. ש. האם יש מצוה להרבות קצת בסעודה בחנוכה? והאם זו סעודת מצוה?

ת. יש אומרים שהוא מצוה. אבל אין זה סעודת מצוה אלא א"כ אומרים בסעודה שירות ותשבחות.

יא. ש. במה יש להרבות בחנוכה? ולמה?

ת. בצדקה. כי מסוגל בימים אלו לתקן בכך את פגמי נפשו. וביחוד לתת צדקה ללומדי תורה העניים.

יב. ש. האם מתענים בימי חנוכה?

ת. לא. אבל ביום שלפניהם וביום שלאחריהם, מותרין בהספד ובתענית.

יג. ש. האם מותר בעשית מלאכה בחנוכה?

ת. מותר, אך הנשים נוהגות שלא לעשות מלאכה כל זמן שהנרות בבית דולקין ואין להקל להם.

יד. ש. מה היתה הגזירה על בנות ישראל?

ת. כל בת ישראל בתולה, לפני שנשאת, צריכה להתחתן תחילה עם ההגמון.

טו. ש. למה בנות ישראל יותר מחמירות מהאנשים בעשית מלאכה?

ת. מפני שהגזירה היתה על בנות ישראל, וגם משום שהתשועה והנס נעשה ע"י אשה (יהודית).

טז. ש. כיצד נעשה הנס על ידי האשה? פרט!

ת. בת יוחנן כהן גדול, רצה המלך להתחתן איתה ואמרה לו: שתמלא בקשתו, והיא האכילה אותו תבשילי גבינה כדי שיצמא וישתה יין וישתכר וירדם. וכך היה וחתכה את ראשו והביאתו לירושלים, וכראות שר צבאם כי אבד מלכם – וינוסו.

יז. ש. למה נוהגים לאכול מאכלי חלב בחנוכה?

ת. זכר לנס שנעשה ע"י חלב.